

Pähkinäkuoressa

Nina Ahola

25.3.2020

Kaupunkilaisten äänet osallistuvassa budjetoinnissa

Helsingin kaupungin osallistuvan budjetoinnin äänestys 2019

Tutkimuksen tarkoitus

Osallistuva budjetointi on asukkaiden osallistumisväylä päätöksenteon valmisteluun ja tarjoaa suoran tavan vaikuttaa julkisten varojen käyttöön. Suomessa osallistuva budjetointi perustuu kuntalakiin kunnan asukkaiden oikeudesta osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan (kuntalaki 410/2015, 5 luku 22 §). Helsingissä osallistuvan budjetoinnin toteuttamisen perustana on kaupunginhallituksen päätös (40/2017) osallisuusmallista vuosille 2018–2021. Sen toimeenpanosta vastaa Helsingin kaupunginkanslia yhdessä kaupungin toimialojen kanssa.

Vuonna 2019 Helsingin kaupunki kohdisti 4,4 miljoonan euroa asukkaiden ja kaupungin asiantuntijoiden yhdessä valmisteleminen hankesuunnitelmien toteuttamiseen. Yksi viidesosa varoista jaettiin koko kaupungin hankkeisiin ja loput osoitettiin suurpiireihin asukasmäärien mukaisina osuuksina. Toteutettavat hankesuunnitelmat valittiin lokakuussa omastadi.hel.fi-verkkopalvelussa järjestetyllä äänestyksellä, jossa äänensä saattoivat antaa kaikki tuona vuonna 12 vuotta täyttävät ja sitä vanhemmat helsinkiläiset. Julkaisuun on koottu katsaus äänestyksen tuloksista sekä helsinkiläisten äänestysaktiivisuudesta.

Aineisto:

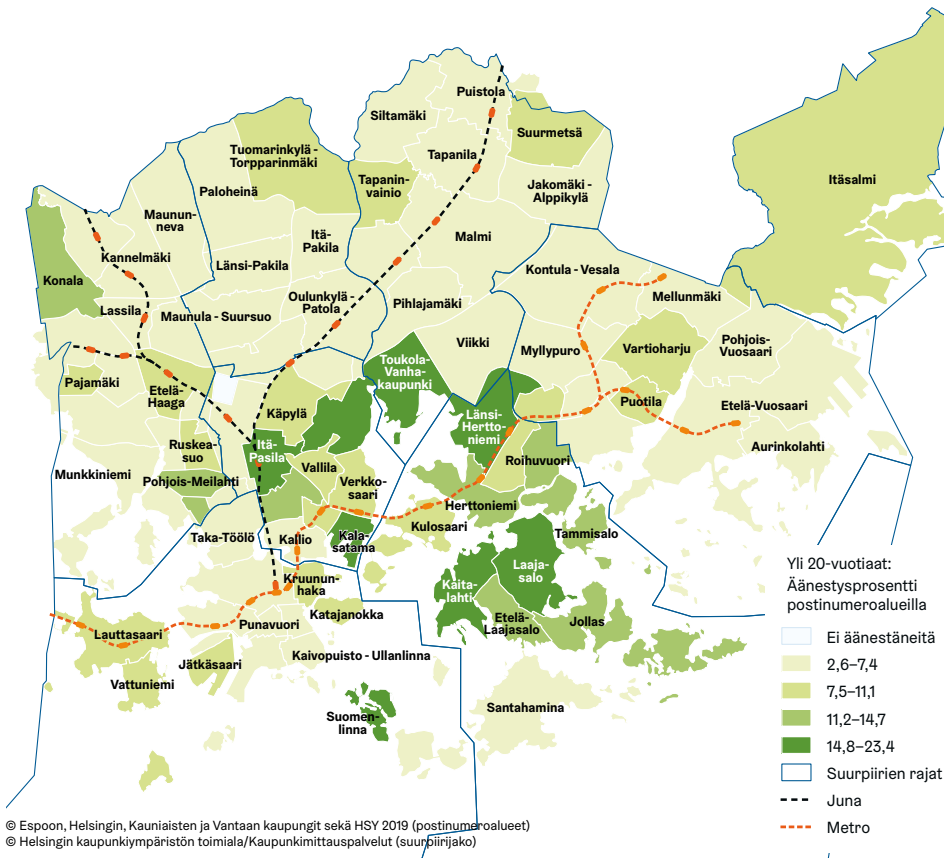
Tutkimuksessa on hyödynnetty Helsingin kaupungin osallistuvan budjetoinnin vuoden 2019 äänestysaineistoja. Tilastokeskuksen väestön ennakkotietoja äänestysajankohdalta käytettiin äänestysprosenttien laskemiseen.

Päätulokset

- Yhteensä 49 705 helsinkiläistä äänesti Helsingin kaupungin osallistuvassa budjetoinnissa, ja äänestysprosentti oli 8,6. Peruskouluista ja lukioista äänestykseen osallistui 9 290 oppilasta ja opiskelijaa. Kaupungin palvelupisteissä äänensä antoi 1,3 prosenttia äänestäjistä.
- Äänestysaktiivisuudessa oli alueellista vaihtelua, sillä kaakkoisessa ja keskisessä Helsingissä äänestettiin huomattavasti vilkkaammin kuin muissa osissa kaupunkia, molemmissa suurpiireissä useampi kuin joka kymmenes äänesti. Itäisessä Helsingissä äänestäminen oli maltillisinta. Naiset äänestivät miehiä aktiivisemmin kaikissa suurpiireissä.
- Äänestysaktiivisuus vaihteli myös ikäryhmittäin. Peruskouluikäisten äänestysprosentti 34,2 oli korkein ja 75 vuotta täyttäneiden 1,9 matalin. Kaakkoisessa Helsingissä joka toinen peruskouluikäinen antoi äänensä. Nuoret aikuiset (20–29-vuotiaat) äänestivät muita työikäisiä vähemmän kaikissa suurpiireissä.

Äänestysaktiivisuus osallistuvassa budjetoinnissa postinumeroalueilla

Kartasta nähdään, miten 20 vuotta täytäneiden äänestysaktiivisuus vaihteli alueellisesti osallistuvan budjetoinnin ensimmäisellä toteutuskierroksella.

Kaupungin virkistyskäyttöön sekä ekologisuuteen liittyvät aiheet kiinnostivat

Kaikkiaan äänestettäväksi oli valmisteltu 297 hankesuunnitelmaa ja niistä toteutukseen eteni 44. Koko Helsinkiä koskevista suunnitelmista äänestettiin toteutettavaksi 11 ja suurpiireistä yhteensä 33. Ääniä suunnitelmille annettiin 232 519. Puistot ja luonto sekä liikunta ja ulkoilu olivat eniten äänestettyjä aiheita kaikissa ryhmissä. Niitä myös oli äänestyksessä eniten. Ekologisiin toimintatavoihin liittyvät hankkeet olivat kokonaisuutena kolmanneksi suosituimpia. Ne kiinnostivat aikuisia hieman enemmän kuin lapsia ja nuoria.

Osallistuvan budjetoinnin äänestyksellä potentiaalia laajentaa osallistumista ja edistää yhdenvertaisuutta

Helsingiläiset äänestivät kansainvälisesti verrattuna aktiivisesti ensimmäisellä toteutuskierroksella. Äänestysaktiivisuuteen vaikuttavien tekijöiden tarkastelu olisi hyödyllistä syventää jatkossa, jotta mahdollisia osallistumisen esteitä voidaan ylittää ja osallistuvan budjetoinnin toteutustapaa edelleen kokonaisuutena kehittää. On myös tarpeen edelleen jatkaa keskustelua, miten budjetoinnin eri vaiheissa kerättyjä ideoita voitaisiin jatkossa edistää ja siten saada kaupunkilaisten äännet vielä laajemmin ja yhdenvertaisemmin kaupungin kehittämiseen mukaan.

Helsinki

Lue koko julkaisu täältä: [pdf](#)

Lisätietoja: Nina Ahola puh. +358 50 591 1907

Sähköposti: [etunimi.sukunimi\(at\)hel.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)hel.fi)

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitutkimus ja -tilastot
www.hel.fi/kaupunkitieto